

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. Vtrum vti sit actus voluntatis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

nibus, passionibus, in delectationem, in opus, quo modo passim vtuntur Theologi & Philosophi. Vnde non videtur differre ab electione, tamquam quiddam communius. Electio enim proprie est volitio efficacis vnius medij ex multis, cum quadam praelatione respectu alterius. Consensus autem non necessariò est volitio efficacis: neque requirit comparationem plurium mediorum inter se, sed est simplex acceptatio medij, vel etiam finis.

ARTICVLVS IV.

Virum consensus in actum pertineat ad partem animae superioris.

Conclusio est affirmans. Ratio est, quia nemo consentit in aliquod opus, quin consideret vel considerare possit & debeat, sitne consentaneum rationibus aeternis, id est legi naturali, seu dictamini rectae rationis. De hoc infra qu. 74.

QVÆSTIO XVI.

De Vsu.

ARTICVLVS I.

Virum Vti sit actus voluntatis?

Conclusio est. Vti est proprius actus voluntatis. Probatur; Quia vti re aliqua est eam applicare ad suam functionem: Atqui voluntatis est applicare vires animae, corporis membra, & res exteriores, quae sunt in nostra potestate, ad suas functiones vel quasi functiones: ergo vti est actus voluntatis.

Dices, Ipsae functiones aliarum virium & rerum, sunt vsus earum: ergo vti non est actus voluntatis. Antecedens patet. Vfus enim oculi est videre, vsus auris est audire, manus apprehendere; mallei tundere, & sic de ceteris.

Respondeo; Esse duplicem vsum; actiuum & passiuum (qui & formalis dicitur) & utrumque esse actum voluntatis, sed non eodem modo. Nam vsus actiuus est actus voluntatis elicitus, per quem applicamus alias animae vires ad suas functiones: applicamus enim illas volendo illarum operationes, vt supra ostensum est. Sic velle videre, est vsus actiuus oculi; velle audire, est vsus auditus; velle currere, est vsus potentiae motiuae; velle equitare; est vsus equi. Vfus passiuus est operatio vel quasi operatio rei quae vtimur, quatenus illa operatio est dependens à voluntatis applicatione: vnde hic vsus est etiam actus voluntatis, non quidem elicitus, sed imperatus: quia non habet rationem vsus, nisi vt à voluntate dependet, tamquam effectus & motio quaedam rei, quae voluntas dicitur vti. Vnde etiam vocatur vsus passiuus; rectius tamen diceretur vsus formalis, nam est id quo formaliter voluntas dicitur vtens aliqua potentia; vt patet ex communi modo loquendi. Et hoc modo res omnis dicitur esse propter suum vsum, id est propter suam operationem.

Dices, Ista operatio non existit in voluntate, sed in potentia, vel re illa quae voluntas vtitur: ergo voluntas non dicitur per eam formaliter vtens; forma enim debet inesse subiecto quod denominat.

Respondeo Negando Consequentiam. Quia vsus se habet respectu vtentis per modum actionis transeuntis, sicut calefactio respectu ignis. Vnde non debet esse in vtente, sed in re qua vtimur. Sicut calefactio non est in igne, sed in aqua quae calefit.

Indicat hoc D. Thomas, cum ait, *Vsum esse voluntatis, tamquam primi mouentis; aliarum potentiarum tamquam exequentium.*

Vt autem haec melius concipiantur, Notandum est, vt minimum quatuor concurrere ad omnem vsum proprie dictum. Primum est, Potentia voluntatis. Secundum est, Volitio; v. g. volitio videndi. Tertium, Potentia; verbi gratia visua. Quartum, Visio.

Voluntas est illa vis quae proprie dicitur vtens: Primò, Seipsa. Secundò, Alijs potentijs. Tertio, Membris. Quarto, Rebus externis.

Volitio videndi est vsus actiuus. Est enim actus ille, per quem voluntas causat quodammodo vsum formalem rei. Vnde etiam est prior saltem naturam quam vsus formalis, tamquam causa effectiua illius.

Potentia visua est res qua voluntas vtitur.

Visio est vsus formalis: Non respectu potentiae visuae (non enim potentia visua proprie dicitur vtens, cum se habeat per modum instrumenti) sed respectu voluntatis; quatenus visio pendet à voluntate. Vnde patet, vsum formalem cuiusque rei dicere operationem illius rei cum actuali dependentia à voluntate, tamquam à causa applicante.

ARTICVLVS II.

Virum vti conueniat brutis?

Conclusio est negans. Probatur Primo, Quia vti est applicare aliquod principium actionis ad suam functionem: atqui bruta proprie non applicant suas vires ad functiones: sed naturali instinctu applicantur apprehenso obiecto.

Secundò, Quia non cognoscunt ordinem virium & membrorum ad suas functiones; quod tamen ad vsum requiritur.

Tertio, ex D. Augustino, lib. 83. quaest. q. 30. *Frui vito, & qualibet corporali voluptate, non adeò absurdè existimantur & bestia. Vti autem aliqua re non potest, nisi animal rationis particeps. Scire namque quod quidquid referendum est, non est datum rationis expertibus; nec vti potest quisquam ea re, quae quod referenda sit, nescit.*

ARTI-

Operatio res, quatenus pendet à voluntate applicante, est vsus formalis rei.

Ad vsum quatuor concurrunt.

Brutis non conuenit vti.